Til:

Bo Fredsted, Sundhedsstyrelsen <BFR@sst.dk>
Christian Als Dansk Skovforening <ca@hededanmark.dk>
Claus Vangsgård, DANVA <cv@danva.dk>
Klaus Høeg, Landboforeningen Midtjylland <klaushhoeg@gmail.com>
Jens Ole Skovgaard Jensen, Vandrådet <josjensen@live.dk>
Wisti Wistisen, Dansk Brøndejerforening < wistisen@post.tele.dk>
Jørgen Jørgensen, Viborg Kommune <jojo@viborg.dk>
Claus Holst Iversen, Viborg Kommune <cli@viborg.dk>
Jens Ove Nielsen, Viborg Kommune <j2n@viborg.dk>

Teknik & Miljø
Natur & Vand

Prinsens Alle 5
8800 Viborg

Tlf.: 87878787

naturogvand@viborg.dk

Dato: 02. april 2014

Jour. nr.: 12/11945 - 22

Sagsbehandler: vpj2n

Direkte tlf.: 87875560
Direkte e-mail: j2n@viborg.dk

Referat af møde i Grundvandsforum, Viborg Kommune

Tidspunkt: **11. marts 2014 fra kl. 14.00 -16.00**
Sted: Rådhuset, Prinsens Alle 5, 8800 Viborg

Mødedeltagere:

Bo Fredsted, Sundhedsstyrelsen (BF)
Klaus Høeg, Landboforeningen Midtjylland (KL)
Christian Als, Dansk Skovforening (CA)
Jens Ole Skovgaard Jensen, Vandrådet (JOJ)
Wisti Wistisen, Dansk Brøndejerforening (WW)
Jørgen Jørgensen, Viborg Kommune (JJ)
Claus Holst Iversen - (CHI)
Jens Ove Nielsen, - (JON – referent)

Aafbud fra:

Claus Vangsgård, DANVA

Dagsorden

1. Velkomst. v/Jørgen Jørgensen
2. Orientering siden sidst. v/Jørgen Jørgensen
3. Indsatsplan Skive - Stoholm (bilag). v/Claus Holst Iversen
4. Indsatsplan Viborg Nord (bilag). v/Jens Ove Nielsen
5. Drøftelse af Grundvandsforums sammensætning og funktion. v/Jørgen Jørgensen
6. Kommende indsatsplaner. v/Jens Ove Nielsen
7. Eventuelt

Referat

Ad 1: Velkomst

JJ bød velkommen.

Kort præsentationsrunde.

Der var ingen bemærkninger til den udsendte dagsorden.

Ad 2: Orientering siden sidst

JJ orienterede om at:

- Der er ansat en medarbejder mere - Claus Holst Iversen - til arbejdet med indsatsplaner.
- Indsatsplan Daugbjerg – Mønsted har været i offentlig høring, der har været afholdt offentligt møde, og indsatsplanen blev endeligt vedtaget af Viborg Byråd d. 22. maj 2013.
- Den ny vandforsyningsplan for Viborg Kommune er vedtaget den 1. maj 2013

Ad 3: Indsatsplan Skive - Stoholm

CHI ridsede til start op hvordan arbejdet med indsatsplanen er grebet an, herunder at der er oprettet en ekstern arbejdsgruppe med repræsentanter for vandværkerne i området, landbruget, borgerforeningen i Stoholm, landbruget v. Landbo Limfjord, Forsvaret samt de 2 kommuner Skive og Viborg. Planen har desuden været drøftet og i høring internt i de 2 kommunes forvaltninger.

CHI gennemgik forslaget til indsatsplan Skive – Stoholm.

Blandt pesticider optræder stoffet BAM ofte i grundvandsanalyser. Der blev redegjort for, at BAM (2,6-dichlorbenzamid) er et nedbrydningsprodukt fra ukrudtsmidlerne Casoron og Prefix, som blev hyppigt anvendt på gangarealer, åbne pladser og lignende frem til de blev forbudt i 1996. Stofferne udvaskes meget langsomt og BAM nedbrydes kun meget langsomt i grundvandet.

WW spurgte hvorvidt en husdyretæthed på 1,66 de/ha (de = dyreenhed) er høj eller lav. Der blev redegjort for, at der normalt kun tillades en husdyretæthed på 1,4 de/ha i godkendelser af husdyrebrug, men specielt for kvægbrug kan der dog tillades op til 2,3 de/ha hvis der er et sædskifte med ekstra høj andel af græsmarker, efterafgrøder og lignende, der nedsætter udvaskningen af næringsstoffer.

Omkring Miljøbeskyttelsesloven blev der redegjort for, at § 26a giver kommunen mulighed for at pålægge lodsejere de nødvendige restriktioner for at opnå indsatsplanens mål, hvis det ikke er muligt at opnå en frivillig aftale. Hvad enten der indgås frivillig aftale, eller kommunen udsteder et pålæg, skal der ydes fuld erstatning for rådighedsindskrænkningen. § 26a kan kun anvendes i forhold til nitrat og pesticider.

Der blev spurgt til hvordan "prioriteret område" udpeges og hvordan det skal forstås i forhold til "300-m beskyttelseszonen". CHI redegjorde for, at "prioriteret område" er den del af det grundvandsdannende opland omkring indvindingsboringerne, hvor det nedsivende vand er meget ungt - typisk < 25 år gammelt. Inden for disse prioriterede områder vil en grundvandsbeskyttelse have størst effekt. Virkningen af en indsats, f.eks. overfor et stigende indhold af nitrat, udenfor det prioriterede område vil være for lang tid om at slå igennem til at forhindre nitratindholdet overstiger drikkevandskravet på 50 mg/l. Det prioriterede område vil som regel udgøre en del af 300-m beskyttelseszonen. 300-m beskyttelseszonen er også fort-

sat gældende, idet der f.eks. ifølge lovgivningen ikke må gives tilladelse til nedsivning af husspildevand indenfor denne zone.

CA nævnte at i forbindelse med pesticidfri skovdrift var det standard, at yde en engangserstatning på ca. 11.000 kr/ha. CA bemærkede endvidere, at der kunne være særlig undtagelser i forbindelse med stomfald.

KH savnede konkrete økonomiske overslag over de indsatser der kan blive aktuelle overfor landbruget i indsatsområderne og refererede til det foreliggende forslag til vejledning om indsatsplaner hvor det bekrives at indsatsplaner skal indeholde økonomiske overslag.

KH fremhævede, at "planteavlsniveau" skal beregnes ved hjælp af beregningsprogrammet Farm-N, og spurgte ind til hvordan man kommer frem til et krav om udvaskning af nitrat på maks. 58 mg/l. Der blev redegjort for, at beregningen af kravet på 58 mg/l er en matematisk beregning ud fra:

- ønske om en gennemsnitlig udvaskning fra landbrugsområder på 50 mg/l
- udvaskning fra "andre arealer" er 20 mg/l
- 80 % af arealet er dyrket og 20 % er "andre arealer"

Herved beregnes udvaskningen:

$$0{,}8 * 58 + 0{,}2 * 20 = 50{,}4 \sim 50 \text{ mg/l}$$

JJ bemærkede, at kravet om udvaskning af nitrat på 58 mg/l ikke er vedtaget som en selvstændig beslutning i Byrådet. Kravet vil være en del af vedtagelsen af indsatsplanen. Det konkrete krav skal fastsættes for hvert enkelt område og kan således variere fra plan til plan.

Vedrørende erhverv i overflødige landbrugsbygninger redegjorde CHI for, at den nuværende formulering af retningslinje 4.3 bliver revideret, idet der er en lovfæstet ret ifølge planloven til at etablere erhverv i sådanne bygninger. Det er således kun hvor erhvervstypen skal godkendes efter Miljøbeskyttelsesloven, at kommunen har mulighed for at stille krav til virksomheden der kan minimere risikoen for forurening. Kommunen har dog mulighed for at opprioritere tilsyn med virksomherder indenfor drikkevandsområde.

Vedrørende retningslinje 4.5 om skiltning drikkevandsinteresser, bemærkede CHI, at det blev drøftet med Trafik og Veje. Retningslinjen bliver enten præciseret eller slettet. Flere af de tilstedeværende fandt det var en god idé, som burde udvikles.

Vedr. retningslinje 4.13 Sløjfning af brønde/boringer. Kommunen udsteder påbud om sløjfning når vi orienteres om tilslutning til vandværk og når vi i øvrigt bliver opmærksomme på ubenyttede boringer. JOJ bemærkede at vandværkerne kan være opmærksomme på problemet om indberette til kommunen, når man bliver bekendt med boringer brønde der ikke er i brug. JJ bemærkede, at kommunen ikke har ressourcer til at opprioritere dette område.

Vedr. retningslinje 4.12 Udbringning af slam. Det er forvaltningensvurdering, at slam kan udgøre en risiko og derfor som udgangspunkt ikke bør udbringes i drikkevandsområder. Udbringning af slam er imidlertid reguleret af en bekendtgørelse som ikke giver mulighed for at forbyde udbringning. I konkrete områder med grundvandsressourcer der er særligt følsomme overfor forurening kan der muligvis nedlægges et forbud efter Miljøbeskyttelseslovens § 24, og i så fald mod erstatning. Flere af Grundvandsforums medlemmer gav udtryk for, at slam ikke burde udbringes i drikkevandsområder.

KH gav udtryk for, at indsatsplanerne bortset fra de konkrete lokale forhold bør være ens.

KH gav udtryk for at vurdering af udvaskningen fra én ejendom bør inkludere udvaskningen fra andre arealer i området, således, at hvis en lodsejer rejser ekstra skov vil det komme nabolodsejerne til gavn i form af et mere lempeligt udvask-

ningskrav. JJ svarede, at det lyder som et rimeligt ønske, og grundlæggende et udtryk for samme princip som det der benyttes til at beregne det samlede gennemsnitlige krav til udvaskningen. Vi vil overveje hvordan det kan gøres på en enkel måde og naturligvis indenfor rammerne af miljøvgivningen på landbrugsområdet.

KH gav udtryk for, at omhyggelig information er meget vigtigt for at opnå forståelse og accept af indsatsplanerne og de indgreb de medfører overfor beboere, virksomheder og lodsejerne i de berørte områder.

Ad 4: Indsatsplan Viborg Nord

JON gennemgik forslaget til indsatsplan for OSD Viborg Nord

Planen blev drøftet på et generelt niveau, idet retningslinjerne i plan Viborg Nord i hovedtræk er identiske med retningslinjerne i planen for Skive – Stoholm.

De 2 planer rettes til og sendes til orientering for Grundvandsforum samtidig med de sættes på dagsorden til Klima og Miljøudvalget.

Frist for yderligere bemærkninger til planerne blev aftalt til 1. april.

Begge forslag til indsatsplaner forventes forelagt KMU på møde d. 1. maj og for byrådet d. 21. maj.

Herefter sendes de i offentlig høring i 12 uger. I høringsfasen afholdes der et offentligt møde i hvert område. Samtlige lodsejere vil blive orienteret om høringen.

Ad 5: Drøftelse af Grundvandsforums sammensætning og funktion

JJ redegjorde for vores tanker om Grundvandsforum. Dansk Industri har for nogen tid siden meldt at de for tiden ikke havde relevante personer at stille til foraet. CA fra Dansk Skovforening har ligeledes overvejet sin stilling. JJ nævnte som en mulighed, at de arbejdsgrupper vi nedsatte i forbindelse med hver enkelt indsatsplan kunne fungere som grundvandsforum.

CA oplyste, at spørgsmålet nu havde været drøftet i foreningen, og at de fandt det relevant at deltage. Generelt fandt deltagerne, at møderne i Grundvandsforum var relevante og at man her havde mulighed for at se beskyttelsen af grundvand og drikkevandsressourcer i et mere overordnet plan. Endvidere fandt deltagerne mødehyppigheden var overkommelig.

JJ konkluderede, at vi fortsætter Grundvandsforum i den nuværende form.

Ad 6:

JON fremlagde tidsplan for det resterende arbejde med indsatsplaner i Viborg Kommune. Der skal udarbejdes yderligere 8 indsatsplaner i Viborg Kommune. Det betyder, at der skal sættes en plan i gang hver 6. måned i de kommende 4 år for at planerne kan være afsluttet med udgangen af 2018. Hertil kommer arbejde med at revidere allerede vedtagne planer, særligt indsatsplanen for Bjerringbro Nord og Bjerringbro Syd.

Ad. 7: Eventuelt

Intet.